

**Παιδικό Θέατρο:
Το παιγνίδι
των παιγνιδιών**

Το θέατρο είναι κάτι παραπάνω από σκέτο παιγνίδι· είναι γιορτή που όλοι παίρνουν μέρος. Άλλοι σαν ηθοποιοί, άλλοι σαν ακροατές και θεατές. Σκοπός του σχολικού θεάτρου θα πρέπει να είναι: να κάνει τα παιδιά περισσότερο λειτουργούς και λιγότερο θεατές. Και όταν λέμε λειτουργούς εννοούμε και κείνους που υποδύονται κάποιο ρόλο, αλλά και κείνους που συμβάλλουν να στηθεί κάποιο έργο. Λειτουργός είναι και ο συγγραφέας και χορευτής, ο υποκριτής, ο μουσικός, ο ζωγράφος, ο μηχανικός. Και στο σχολείο όλα τα παιδιά μιας τάξης ή μιας ομάδας που θα συνεργαστούν για να στηθούν ένα θεατρικό έργο αποτελούν λειτουργούς. Δεν θα είναι δηλαδή κανένας ορισμένος για κάποιο συγκεκριμένο λειτουργήμα, αλλά όλα τα παιδιά μαζί. Φυσικά χρειάζονται καθοδήγηση. Και δω είναι που μπαίνουν στη μέση ο δάσκαλος και το πρότυπο.

Ο δάσκαλος θ' αναλάβει να διδάξει τα στοιχεία, δηλαδή απαγγελία, μιμική, χορό, μουσική, ζωγραφική και ποιητική. Βέβαια αυτά τα στοιχεία θα γίνουν παίζοντας και μερικά απ' αυτά τα στοιχεία ανήκουν στην περιοχή άλλων μαθημάτων. Να μη ξεχνούμε ότι βρισκόμαστε στο δημοτικό ή στο γυμνάσιο και όχι σε δραματική σχολή του Πανεπιστημίου.

Είναι αφάνταστο πόση δημιουργική ικανότητα έχει η δροσερή φαντασία των παιδιών. Φτάνει να νιώσουν τι πρόκειται να κάνουν και να ενδιαφερθούν γι' αυτό, πράγμα που για το θέατρο είναι απόλυτα εξασφαλισμένο, γιατί τα παιδιά τρελλάνονται για παιγνίδι και το θέατρο είναι παιγνίδι των παιγνιδιών.

Για να λειτουργήσει σωστά η προσκόμηση με τα πρότυπα πρέπει να προσφέρουμε στα παιδιά μερικά θεατρικά έργα, κατάλληλα για την ηλικία τους βέβαια, με σκοπό να πάρουν απ' αυτά μερικές ιδέες για να δημιουργήσουν μόνοι τους. Μπορεί να είναι έργο από μύθους του Αισώπου, λαϊκά παραμύθια ή από την ιστορία. Η δραματική τους μορφή κλείνεται σε εικόνες ή σκηνές απλές ή το πολύ σε μια πράξη. Οι εικόνες είναι απλούστατοι μονόλογοι ή διάλογοι μέχρι και πέντε λεπτά. Η εκτέλεση των έργων αυτών μπορούν να παρασταθούν με τρεις τρόπους:

- α) Τα πρόσωπα τα παίζουν παιδιά
- β) Τα πρόσωπα είναι κούκλες
- γ) Τα πρόσωπα είναι φιγούρες, δηλαδή χαρτόνια κομμένα στο περίγραμμα της μορφής, οπότε έχουμε το γνωστό θέατρο «Καραγκιόζης».

Ο δάσκαλος τότε, αφού μιλούμε για θέατρο στο σχολείο, θα μπορεί να κρίνει ανάλογα με τα μέσα που διαθέτει το σχολείο, ποιά από τα τρία είδη θα προτιμήσει.

Το παιδικό θέατρο, όπως αναφέραμε στην προηγούμενη μας έκδοση, θα διαμορφώσει τον αυριανό θεατή του θεάτρου και θα επιδράσει αποφασιστικά στη διαμόρφωση του χαρακτήρα και της προσωπικότητας του παιδιού. Γι' αυτό δεν πρέπει να δίνονται στα παιδιά ψεύτικες ή φτιαχτές εικόνες ζωής, επειδή δήθεν δεν μπορούν να καταλάβουν. Τα παιδιά θέλουν να ξέρουν, θέλουν να συμμετέχουν και ΟΧΙ να κάθονται φρόνιμα, θέλουν να τα εμπιστευτούν και όχι να τους λένε μη και μη. Η λογοτεχνία για παιδιά είναι πολύ δύσκολο είδος και το παιδί πολύ αυστηρός κριτής.

Κινηματογραφική κίνηση Δαλιού

Η κινηματογραφική κίνηση Δαλιού προβάλλει την Δευτέρα, 22 Νιόβρη στις 8 μ.μ. στο κινηματοθέατρο «Πανόραμα» την ταινία «Κυνηγημένος» με τον Ντάσιν Χόφμαν.

■ Αύριο Κυριακή θα προβάλονται στο «Πανόραμα» στις 10 π.μ. παιδικές ταινίες.

Η Έλλη Παιονίδου μιλά για το παιδικό θέατρο:

Το πιο φυσικό σχολειό

Για τα προβλήματα του παιδικού θεάτρου, τη συγγραφή παιδικών θεατρικών έργων, την εισαγωγή του θεάτρου στα σχολεία και τη συμβολή του ερασιτεχνικού θεάτρου είχαμε τη πιο κάτω συνομιλία με την Έλλη Παιονίδου:

Ν: Νομίζουμε πως, τοποθετώντας γενικά το πρόβλημα, πρέπει να μιλήσουμε για τη σημασία και τις ιδιομορφίες του παιδικού θεάτρου.

Ε. Παιονίδου: Είναι γενικά γνωστό ότι το θέατρο επιτελεί έργο παιδείας για το κοινό. Πόσο, μάλλον, για το παιδικό κοινό.

Το θέατρο είναι το πιο αβίαστο, το πιο φυσικό σχολειό για τα παιδιά. Εξ' άλλου, το θέατρο είναι έμφυτο στη ψυχή του παιδιού: όταν αυτό μιμείται τους άλλους, τους γονείς του, τους μεγάλους. Παί-

Έλλειψη θεατρικών έργων

Εκεί που χλωαίνει η θεατρική μας παραγωγή είναι στο θέμα της συγγραφής παιδικών θεατρικών έργων.

Είναι καθημερινό το φαινόμενο, όταν σύλλογοι, σχολεία και οργανώσεις μας ζητούν έργα και δεν βρίσκουν.

Το παιδί πάντα διψά για θεατρικό έργο. Και είναι, νομίζω, δεδομένη η επιτυχία ενός καλού θεατρικού έργου για τα παιδιά.

προσανατολίζουμε το παιδί στα κοινωνικά προβλήματα, τα προβλήματα του περιβάλλοντός τους.

Θα πρέπει ο θεατρικός συγγραφέας να προσανατολίζεται, αν όχι σ' ένα διάφανο ηθικό δίδαγμα, που, ίσως, κουράζει τα παιδιά, σ' ένα κοινωνικό μήνυμα, που θα μπορεί το ίδιο το παιδί να βγάλει μέσα από τις συγκρούσεις στο έργο.

Η επιτυχία του παιδικού θεατρικού έργου εξαρτάται καθοριστικά από την επαφή του συγγραφέα με τα ίδια τα παιδιά. Ιδιαίτερα σε μας, που δεν έχουμε πείρα και παράδοση, αν ο ίδιος ο συγγραφέας δουλέψει το έργο του μαζί με τα παιδιά, το έργο σίγουρα γίνεται πιο ζωντανό.

Φεστιβάλ μαθητικού θεάτρου

Ν: Μια και ήδη αναφερόμενες στο σχολικό θέατρο, με ποιους τρόπους νομίζεις ότι πρέπει να εισαχθεί το θέατρο στα σχολεία;

Ε. Παιονίδου: Ο Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου, σαν ένα πρώτο βήμα προς αυτή την κατεύθυνση, αποφάσισε την καθιέρωση ειδικού Φεστιβάλ Μαθητικού Θεάτρου, με τη συμμετοχή, προς το παρόν, των γυμνασιακών θεατρικών ομίλων.

Στόχος του θα είναι, όχι απλώς η εντόπιση θεατρικών ταλέντων, αλλά η δημιουργία μιας θεατρικής παράδοσης. Στηρίζομαστε στο αξίωμα ότι, αυτοί, που ενεργά δημιουργούν θέατρο, θα γίνουν αύριο καλοί θεατές, που να εκμηδύνουν τη θεατρική δουλιά. Έτσι δημιουργείται το αυριανό θεατρικό κοινό.

Για τα δημοτικά σχολεία τα προβλήματα είναι ιδιόμορφα, μια και το πρόγραμμα, όπως και οι δάσκαλοι δεν είναι τόσο εξειδικευμένα.

Όμως και εδώ η καθοδήγηση, η εξασφάλιση καλών έργων, μπορούν να βοηθήσουν. Το ίδιο θετική είναι η παράδοση των διαγωνισμών παιδικού θεάτρου του ΘΟΚ και οι ειδικές μαθητικές παραστάσεις.

Σίγουρα, ριζική προώθηση του προβλήματος θα 'ταν η εισαγωγή του θεάτρου σαν μαθήματος στα δημοτικά.

Σε αναπτυγμένες, προοδευτικές κοινωνίες — κύρια στις σοσιαλιστικές — μαθήματα από τη φυσική ιστορία μέχρι τη γεωγραφία διδάσκονται με τη μορφή του θεάτρου και με τη συμμετοχή των παιδιών.

Στην Κύπρο, προς το παρόν, στηρίζομαστε αποκλειστικά στις πρωτοβουλίες των δασκάλων, που πρέπει, όμως, να συστηματοποιηθούν με την απόσπαση, ίσως, κάποιων εκπαιδευτικών γι' αυτό το σκοπό.

Ν: Τι, κατά τη γνώμη σου, πρέπει να προσέχεται στα παιδικά θεατρικά έργα, έτσι που αυτά να είναι προσιτά και αποδεκτά από τα παιδιά;

Ε. Παιονίδου: Είναι πληθώρα γύρω τα εκπαιδευτικά παιδικά έντυπα (εικονογραφημένα κλπ.), που καλλιεργούν στο παιδί τον ατομικισμό και την παθητικότητα. Έτσι η μια πλευρά είναι το σωστό μήνυμα, μακριά από την καλλιέργεια αντικοινωνικών χαρακτηριστικών στο παιδί.

Ταυτόχρονα, δεν πρέπει να φαίνεται από το έργο η προσπάθεια να κάνουμε ηθικό δίδαγμα, γιατί τότε το παιδί απωθείται. Ο διδακτισμός απωθεί πάντα το παιδί.

Το βιβλίο της Έλλης Παιονίδου «Τα δύο αδελφια και το μαυρο ποτάμι» ανεβάζτηκε από τη παιδική σκηνή του ΘΟΚ. Η ίδια θα μας πει: «Υστερούμε ακόμα στην συγγραφή θεατρικών έργων».

ζοντας με τις κούκλες, το παιδί μιμείται τη μητέρα, παίζοντας με τους στρατιώτες, μιμείται τους μεγάλους.

Είναι γι' αυτό που μέσα από το θέατρο μπορούμε να κάνουμε σωστή διαπαιδαγώγηση των παιδιών.

Δυστυχώς, στον τόπο μας οι δυνατότητες, για να παρακολουθήσει το παιδί καλό παιδικό θέατρο, είναι περιορισμένες. Περιορίζονται, ουσιαστικά, σε ότι δώσει ο Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου και ορισμένες θεατρικές παραγωγές της τηλεόρασης και του ραδιοφώνου.

Ν.: Μπορούμε, ίσως, εδώ να εκτιμήσουμε και τη σημασία του ερασιτεχνικού παιδικού θεάτρου, στο οποίο, μάλιστα, η ΕΔΟΝ έχει πλούσια παράδοση.

Ε. Παιονίδου: Ακριβώς θά 'θελα να τονίσω πόση σημασία έχει να αναπτυχθεί το θέατρο μέσα στα ίδια τα παιδιά. Και μέσα από το σχολείο και μέσα από τις οργανώσεις νεολαίας. Η ΕΔΟΝ πραγματικά έχει μια παράδοση σ' αυτό το χώρο, ευθαρρυνόταν το ερασιτεχνικό παιδικό θέατρο εδώ και είκοσι χρόνια και δημιουργούνταν πυρήνες θεάτρου σε τόσους τομείς των πόλεων και της υπαίθρου, στους οποίους, βασικά, μετέχουν παιδιά.

Δεν θα ξεχάσω τι φοβερή εντύπωση μου έκανε κάποτε μια παράσταση σ' ένα σχολείο ενός απαρχειωμένου θεατρικού έργου για παιδιά. Όταν ρώτησα τον διευθυντή του σχολείου γιατί επιτρέπεται η παρουσίαση τέτοιων έργων, μου απάντησε ετοιμολογία: Δική σας είναι η ευθύνη, των θεατρικών συγγραφέων.

Ο Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου ενθαρρύνει με τις βραβεύσεις, που καθιέρωσε, τη συγγραφή παιδικών θεατρικών έργων, πράγμα που έδωσε και αποτελέσματα. Φυσικά, μιλούμε-άκόμα για περιπτώσεις, που θέλουμε να γίνουν πυρήνες και παράδοση για το μέλλον.

Ν: Ποια προβλήματα απασχολούν κύρια τους θεατρικούς συγγραφείς παιδικών έργων;

Ε. Παιονίδου: Είναι φυσικό τα περισσότερα θέματα να παίρνουν από το πολιτικό μας πρόβλημα, τον αγώνα για την ελευθερία και ανεξαρτησία της Κύπρου, τα κοινωνικά προβλήματα μετά το πραξικόπημα και την εισβολή, την προσφυγιά. Φυσικά, το παιδί μέσα από το θέατρο θέλει και το παραμύθι, το παιγνίδι, το χιούμορ, την περιπέτεια. Πάντα, όμως, πρέπει να